

Der er i Forslaget, som det nu sikkert vil blive vedtaget, som jeg sagde, Enkeltheder, som man er rede til at forhandle om. Det gælder Spørgsmaalet om, hvorvidt Landstinget skal bygges paa de kommunale Forsamlings Valg, eller om der skal sættes en lav Aldersgrænse for Retten til at være Landstingsvælger. De fleste af Folketingets Medlemmer lige saavel som Ministeriet og som det afgaaede Ministerium foretrækker sikkert Kommunevalgene; men man kan alligevel tænke sig at gaa den anden Vej, hvis det skulde vise sig, at Gennemførelsen af en ny Grundlov, hvilende paa den almindelige Valgret, lettes derved. Om Valgmaaden til Folketinget er der ogsaa Meningsforskell. Men ogsaa her tør det efter min Mening siges, at man, saaledes som det blev antydet af min højtærede Forgænger, der jo oprindelig forelagde Grundlovsændringen i Fjor, vil være villig til Forhandling om Indførelse af Forholdstalsvalgmaaden til Folketinget i Forbindelse med Valg i Enkeltmandskredse, naar dette paa virksom Maade kan lette Grundlovsarbejdet. Dette kan der, som sagt, forhandles om. Men om Hovedprincippet i den foreslaaede Ændring, den fulde Gennemførelse af den almindelige Valgrets Herredømme, om det kan der ikke forhandles.

Paa sidste Valgdag har 280,000 Vælgere, det vil sige et Flertal paa ca. 200,000 Vælgere, samlet sig om dette Krav, og for dette mægtige Vælgerflertal er det dyb Alvor, naar det kræver politisk Ligeret indført her i Landet. Denne Forsamling er valgt med det Mandat og den Opgave at føre dette Krav igennem, og i Bevidstheden om, at Vælgerne har paalagt os denne Opgave, og at de kræver af os, at vi skal skyde andre Ting til Side for at samles om denne Opgave, er det efter min Opfattelse, at dette høje Ting i Dag stemmer for Grundlovsændringsforslaget. Ud fra denne Opfattelse gaar Ministeriet til Landstinget med dette Forslag og vil virke for dets Gennemførelse ved alle til Raadighed staaende parlamentariske Midler, først og fremmest selvfølgelig ved Forhandling.

Ordføreren (Klaus Berntsen): Det ærede Medlem for Københavns 6te Valgkreds (Hammerich), der i Dag har ført Ordet for Højre, holdt en Tale, der kun var lidet trøsterig for Udsigten til en Forstaaelse mellem Højre og Venstre om denne Sag. Hvad der imidlertid trøster

mig overfor det ærede Medlems Modstand mod det nuværende Forslag, er den Kendsgerning, at Højre i Landstinget, der jo faar Afgørelsen i denne Sag for Højres Vedkommende, ikke ret ofte handler i særlig Forstaaelse med dette Tings Højre. Jeg gaar derfor ud fra, at den ærede Ordfører for Højre kun har meget lidt Kendskab — om han overhovedet har noget — til, hvad Højre i Landstinget vil. Da Højre i Landstinget i Fjor foreslog Sagen standset ved en motiveret Dagsorden, skete det, saa vidt jeg ved, uden Forhandling med Folketingets Højre om en saaludselig Afslutning af denne Sag. Jeg gaar saaledes ud fra, at Landstinget i denne Sag har sin egen Opfattelse, og jeg vil derfor afvente, hvorledes Landstinget stiller sig til denne Sag, uden at mistvivle om en Forstaaelse trods de mørke Udsigter, det ærede Medlem stillede op for os.

Det ærede Medlem kom tilbage til nogle Forhandlinger, der var førte i Rigsdagssamlingen 1909—10, og citerede særlig nogle Udtalelser af det ærede Medlem fra Æbeltoft (N. Neergaard) mod det Forslag, der da forelaa fra den daværende radikale Regering. Det ærede Medlem vilde se at faa tilvejebragt en Uoverensstemmelse mellem det Forslag, der her foreligger, og de Udtalelser, der da fremkom fra det ærede Medlem fra Æbeltoft, som den Gang førte Ordet paa den Gruppens Vegne, hvortil han og jeg hørte. Jeg tror, det ærede Medlem tager fejl. Den Uoverensstemmelse, han mener at have fundet, og som han i Dag vilde gøre saa meget ud af, eksisterer slet ikke. Der var to Ting, vi den Gang modsatte os fra den Side, hvortil det ærede Medlem fra Æbeltoft og jeg hørte. For det første modsatte vi os, at man vilde forene Spørgsmaalet om en Forfatningskamp med Spørgsmaalet om en Forandring af Forsvarslovene. De to Ting hørte efter vor Mening ikke sammen, og det viser sig jo ogsaa, at en Ting ad Gangen er fuldt ud tilstrækkelig til at lægge Beslag paa Rigsdagen, dens Arbejde og Virksomhed. Derfor har det Ministerium, jeg stod i Spidsen for, i Fjor ogsaa forelagt det Forslag, vi forelagde, uden nogen som helst Forbindelse med andre Spørgsmaal, kun med det Formaal, at faa Rigsdagens to Ting valgt paa almindelig Valgret. Det er det store Spørgsmaal, vi forhandler om her. Naar det ærede Medlem beklager sig over, at man ikke her har medtaget Spørgsmaalet om Rigstretens Sammensætning, gør jeg opmærksom paa, at hvis man faar et Landsting udgaaet af